

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-4926 din 23.08.2022

La nr. 18-23-7882 din 11.08.2022

Cancelaria de Stat

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii (număr unic 586/MMPS/2022).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8165 din 23.08.2022

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii (art.1, 4 și 5)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Anunțul cu privire la inițierea elaborării deciziei a fost plasat pentru informarea publicului pe pagina web oficială a autorității publice, fiind stabilit un termen de 3 zile lucrătoare pentru prezentarea propunerilor, începând cu 10 august 2022.

Ulterior, proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pentru consultare publică pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 17 august 2022, cu mențiunea recepționării recomandărilor pe marginea proiectului pînă la 19 august 2022, adică 3 zile lucrătoare, deși, conform art.12 alin.(2) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional se stabilește termenul de cel puțin 10 zile lucrătoare pentru prezentarea recomandărilor asupra proiectului de decizie.

Prin urmare, considerăm că rigorile de transparență decizională statuate de Legea nr.239/2008 au fost respectate parțial de către autor.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative „*Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat în scopul operării modificărilor în Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii în vederea reglementării unor prestații pentru copii în vederea susținerii copiilor și familiilor cu copii.*”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr.315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii, prin reglementarea indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului pînă la împlinirea vârstei de 2 ani, atât pentru persoanele neasigurate cât și pentru cele asigurate. Cuantumul indemnizației va fi achitat în mod egal pentru fiecare copil, valoarea căreia va fi stabilită de către Guvern.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul familiilor cu copii, care vor putea beneficia de indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 2 ani, fiind stabilit în cuantum egal indiferent de statutul părinților, persoană asigurată sau neasigurată. Prin urmare, constatăm că prevederile proiectului sunt conforme interesului public, asigurând un venit suplimentar familiilor cu copii cu vîrsta pînă la 2 ani.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă a fost elaborată potrivit rigorilor statuate la art.30 din Legea nr.100/2017, fiind specificate condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite cu precizarea principalelor prevederi și evidențierea elementelor noi. Astfel, considerăm că nota informativă conține o serie de argumente concludente în ceea ce privește necesitatea promovării proiectului.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să

conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea în practică a prevederilor proiectului presupune alocarea mijloacelor financiare. Deși autorul în nota informativă menționează că „Proiectul hotărârii Guvernului în cauză nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare”, constatăm că aplicarea în practică a prevederilor proiectului determină alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat pentru achitarea indemnizației pentru îngrijirea copilului cu vârsta până la 2 ani. În acest sens, potrivit avizului Casei Naționale de Asigurări Sociale la proiectul de act normativ, cheltuielile suplimentare estimate pentru anul 2022 constituie circa 76 321,0 mii lei.

Prin urmare, reieșind din prevederile art.17 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 „(1) Proiectele de acte normative cu impact financiar asupra bugetelor se supun expertizei financiare în conformitate cu legislația ce reglementează modul de elaborare a actelor normative. (2) Pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.”

Adițional, în corespundere cu prevederile art.34 alin.(5) din Legea nr.100/2017 „Expertiza financiară este efectuată de către Ministerul Finanțelor, este obligatorie pentru proiectele care au impact asupra bugetului public și are menirea de: a) a asigura concordanța prevederilor proiectului cu legislația din domeniul financiar; b) a evalua cheltuielile pentru realizarea noilor reglementări; c) a semnală deficiențele cu caracter financiar și a prognoza consecințele în domeniul financiar.”

Prin urmare, considerăm necesară completarea notei informative cu analize și date statistice privind mijloacele financiare necesare pentru implementarea proiectului, dar și realizarea impactului financiar care ar demonstra viabilitatea și oportunitatea propunerilor promovate în contextul situației financiare existente, astfel asigurând realizarea noilor reglementări și evitarea unor eventuale deficiențe în domeniul financiar.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și/sau a entităților publice în mod direct, însă urmare aprobării prevederilor proiectului Casa Națională de Asigurări Sociale va fi responsabilă de stabilirea și plata indemnizațiilor lunare pentru îngrijirea copiilor pînă la vârsta de 2 ani, atât în cazul persoanelor neasigurate cât și asigurate.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de act normativ a elaborat în scopul modificării Legii nr.315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii, având drept obiectiv reglementarea indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului pînă la împlinirea vârstei de 2 ani, atât pentru persoanele neasigurate cât și pentru cele asigurate.

În procesul de promovare a proiectului de decizie rigorile de transparență decizională statuate de Legea nr.239/2008 au fost respectate fragmentat de către autor, fiind stabilit un termen insuficient, de 3 zile lucrătoare, pentru prezentarea recomandărilor pe marginea proiectului, contrar prevederilor art.12 alin.(2) din Legea prenotată.

Normele proiectului sunt conforme interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului.

Adițional, întrucât implementarea prevederilor proiectului presupune alocarea suplimentară a mijloacelor financiare din bugetul de stat, se atestă necesitatea promovării proiectului vizat doar prin realizarea fundamentării economico-financiare în conformitatea cu art.17 alin.(1) și alin.(2) al Legii nr. 181/2014 și art.30 alin.(1) lit.e) și art.34 alin.(5) din Legea nr.100/2017, fapt care va determina realizarea consecventă, coerentă și predictibilă a proiectului dat.

În redacția parvenită spre examinare, în textul proiectului nu au fost identificați factori de risc capabili să genereze riscuri de corupție.

23.08.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Daniela Carbuni , Inspector superior

